

ความเป็นมนุษย์ในนวนิยายของคอสโตเยฟสกี:

การศึกษาแนวจิตวิเคราะห์

นาย สุรัชย์ ใจสูงเนิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN: 974-17-4578-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**HUMANITY IN DOSTOYEVSKY'S NOVELS:
A PSYCHOANALYTICAL APPROACH**

Mr. Surachai Chaisungnoen

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Comparative Literature**

Department of Comparative Literature

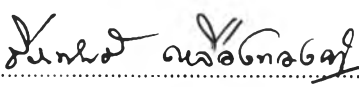
Chulalongkorn University

Academic Year 2005

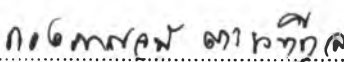
ISBN: 974-17-4578-8

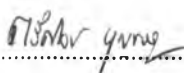
หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความเป็นมนุษย์ในนวนิยายของคอสมโตเซฟสกี
โดย	นายสุรัช ใจสูงเนิน
สาขาวิชา	วรรณคดีเปรียบเทียบ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

x
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว.ก่องกาญจน์ ตะเวทีกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุเรช โชติอุดมพันธ์)

สุรัชย์ ใจสูงเนิน : ความเป็นมนุษย์ในนวนิยายของดอสโตเยฟสกี (HUMANITY IN DOSTOYEVSKY'S NOVELS: A PSYCHOANALYTICAL APPROACH) อ.ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร, อ.ที่ปรึกษาร่วม: ผศ. ดร. กรรณิการ์ นลราชสุวรรณ 123 หน้า. ISBN: 974-17-4578-8

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แก่นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ : การศึกษาในเชิงจิตวิเคราะห์ โดยศึกษาจากนวนิยายของดอสโตเยฟสกีจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ อาชญากรรมกับการลงทัณฑ์ อีเดียค เดวิส และพี่น้องคารามาซอฟ

ผลการวิจัยพบว่านวนิยายทั้ง 4 เรื่องมีการนำเสนอแก่นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ผ่านทางลักษณะของตัวละครหลัก เมื่อนำทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Jung มาวิเคราะห์ตัวละครหลักแล้วทำให้พบว่า ความเป็นมนุษย์ในนวนิยายของดอสโตเยฟสกีถูกกำหนดโดยการแสวงหาความกลมกลืนทั้งความกลมกลืนภายในตนเองและความกลมกลืนกับโลกหรือสภาพแวดล้อม ทฤษฎีของ Jung เรียกรวมการแสวงหาความกลมกลืนดังกล่าวว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่มุ่งไปสู่การรู้จักตนเองอย่างแท้จริง (Self-Realization) สิ่งที่ทำให้มนุษย์ในนวนิยายของดอสโตเยฟสกีมีความแตกต่างกันคือศักยภาพในการแสวงหาความกลมกลืนนี้ สาเหตุที่ทำให้มนุษย์มีศักยภาพในการแสวงหาความกลมกลืนได้แตกต่างกันมีสองส่วนคือส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของมนุษย์และส่วนที่เป็นสภาพแวดล้อมของมนุษย์ผู้นั้น

ภาควิชา....วรรณคดีเปรียบเทียบ....

สาขาวิชา....วรรณคดีเปรียบเทียบ..

ปีการศึกษา....2548.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4580243922: MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

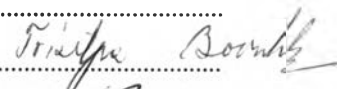
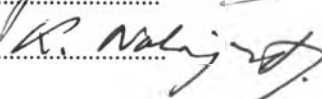
KEY WORD: DOSTOYEVSKY'S NOVELS/HUMANITY/ PSYCHOANALYTICAL APPROACH

SURACHAI CHAISUNGNOEN: HUMANITY IN DOSTOYEVSKY'S NOVELS: A PSYCHOANALYTICAL APPROACH. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. TRISILPHA BOONKHAJORN, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. KANNIKAR NOLRASJSUWAT, Ph.D., 123 pp. ISBN 974-17-4578-8

The purpose of this thesis is to analyze the concept of humanity from the view point of Jungian psychoanalysis. Four novels of Dostoyevsky are selected this study : *Crime and Punishment, The Idiot, Devils* and *The Brothers Karamazov*.

The research aims to study major characters in these novels, in that their personalities are determined by the quest for harmony between the inner self and the outer world (or environment). Jung terms this process's self - realization, meaning an attempt to develop one's personality to attain an ideal status. The research is intended to shed the light on how and to what extent these characters, with their different psychological background and their distinct interactions with people and events, develop their personality on their way to attain self-realization.

Department.... Comparative Literature...
 Field of study...Comparative Literature....
 Academic year..... 2005.....

Student' signature.....
 Advisor' signature.....
 Co-Advisor' signature.....

กิตติกรรมประกาศ

กว่าที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จเป็นรูปเล่มดังที่ท่านกำลังถืออยู่ในมือขณะนี้ ผู้วิจัยขอประกาศให้ท่านได้ทราบว่า มีมือหลายมือที่ได้ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมือที่มองไม่เห็นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แต่เป็นมือที่ได้โอบอุ้ม ประคับประคอง ผู้วิจัยมาตั้งแต่เมื่อครั้งที่ความทรงจำในขณะนี้ของผู้วิจัยรำลึกไปไม่ถึง มือที่มอบความรักให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบเท้าพ่อและแม่ไว้ ณ บัดนี้ มือที่ผู้วิจัยจะลืมไม่ได้เลยคือ มือของครู ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมือของครุศรีศิลป์ บุญจร ที่ทั้งช่วยชี้ ช่วยแนะ ช่วยผลักดัน ด้วยความเมตตาจนมือของผู้วิจัยเขียนวิทยานิพนธ์ขึ้นมาได้ มือของครุกรรมการ นลราชสุวัจน์ ที่ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ในทางจิตวิเคราะห์ มือของครูกองกาญจน์ ตะเวทีกุล ที่ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้บทละครตะวันตก มือของครูนงคณาฎ เถกิงวิทย์ที่ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้วรรณกรรมสมัยใหม่ มือของ ครุภาวรรณ หมอกษา วรรณกรรมหลักหนี มือครุทวี สว่างปัญญางกูร ครุวรุณี อุคมศิลป์ ครุณอมนวล หิริญเทพ ครุสุรเดช โชติอุดมพันธ์ และมืออันเมตตาของครูท่านอื่นที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้

นอกจากมืออันเปี่ยมด้วยความเมตตาข้างต้นแล้วผู้วิจัยขอคุณมือของน้องสาวที่ได้ขึ้นมาช่วยเหลือ โดยผู้วิจัยไม่ต้องเอ่ยปาก ผู้วิจัยขอบคุณมืออันนารักของอิม(สุทธาสินี)ที่มอบทั้งความอบอุ่น เจ็บคัน และช่วยพรมลงไปบนแป้นคีย์บอร์ดคอมพิวเตอร์ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีรูปร่างหน้าตาเป็นตัวพิมพ์ที่ได้ทันเวลา ผู้วิจัยขอบคุณมืออวบอูมของท็อป พิชัย มืออันว่องไวของพุด และมือเล็กๆของกระต่ายน้อยในการช่วยกันแต่งเครื่องแบบให้งานวิจัยฉบับนี้ถูกต้องตามระเบียบ มือชูขาของบีที่ยื่นหนังสือมาให้ มือของแอน ปุ๊ก อ่อง โมทย์ หนึ่ง เทพ และอีกหลายมือที่ช่วยกันเติมความสดชื่นจากมิตรภาพและเบียร์หลายยี่ห้อลงในแก้วอันเหน็ดเหนื่อยว่างเปล่าในยามที่ผู้วิจัยโหยหา ขอบคุณมือของวัน เพื่อนๆและทุกมือที่ประคองถ้วยกาแฟอบอุ่น สนทนากับผู้วิจัย ขอบคุณมือของเจ้าหน้าที่หอสมุดทั้งทางฝั่งอักษรฯ และฝั่งหอสมุดกลาง มือพี่แดน พี่ต๋อย คุณเชียง พี่กรรณิการ์ และพี่ท่านอื่นๆ

สุดท้ายนี้หากอุปมาว่างานวิจัยฉบับนี้เป็นต้นไม้ หากท่านผู้อ่านแลเห็นดอกผลอันใดจากต้นไม้นี้กรุณาปลิดมันไปและ โปรด ได้ระลึกถึงมือทุกมือที่ได้ช่วยกันดูแลบำรุงเลี้ยงต้นไม้นี้ขึ้นมาข้างต้นด้วย หากต้นไม้ยังไม่สวยงาม ขอท่านได้ยื่นมือมาติชม แต่งเติม และสำหรับความไม่งดงามที่ปรากฏในงานวิจัยฉบับนี้นั้นผู้วิจัยของน้อมรับไว้ด้วยสองมืออันแข็งแรงกระด้างของผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 สมมุติฐาน.....	7
1.4 ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 ภูมิหลังชีวิตและวรรณกรรมของคอสโตเยฟสกี และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ จุง.....	9
2.1 ภูมิหลังชีวิตและวรรณกรรมของคอสโตเยฟสกี.....	9
2.2 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของจุง.....	13
2.2.1 โครงสร้างของบุคลิกภาพ(The Structure of Personality).....	14
2.2.2 พลวัตของบุคลิกภาพ(The Dynamics of Personality).....	21
2.2.3 ทฤษฎีพัฒนาการของบุคลิกภาพ(The Development of Personality).....	26
2.2.4 การจำแนกประเภทบุคลิกภาพ(Psychological Types).....	35
บทที่ 3 ความเป็นมนุษย์ในนวนิยายเรื่องอาชญากรรมกับการลงทัณฑ์ อิเดียด และเดวิล.....	43
3.1 ราสโคนคอฟ: นักคิดผู้รู้น้อย.....	43
3.2 มิชกิน: นักบุญปัญญาอ่อน.....	53
3.3 สเตฟาน โทรฟีโมวิช: นักคิดผู้หลงทาง.....	67
บทที่ 4 ความเป็นมนุษย์ในนวนิยายเรื่องพี่น้องคารามาซอฟ.....	77
4.1 อโลซา: นักบุญหนุ่ม.....	77
4.2 อีวาน: นักคิดปมปิตุฆาต.....	86
4.3 ดมิตรี: โลภีชนคนชื้อ.....	97
4.4 ซอสติมา: มนุษย์ในอุดมคติ.....	107

บทที่ 5 สรุป.....	111
รายการอ้างอิง.....	116
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	119